

Collegial=Tidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 49. Den 7de December 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schultze.

Undertegnede ere Redactører, Forslaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Offentlig Foranstaltning.

Ligesom ved Kongelig Resolution, af 18de Mai 1804,
er forundt de ved Armeen i Danmark og Hertugdome-
mene staaende Underofficerer adskillige forbedrede Vil-
kaar, saavel medens de staae i Tjenesten, som naar de,
efter at have tjent i endeel Aar, udræde af Samme,
saa har og Hs. Majestæt, under 5te Jull d. A., for
Underofficererne ved den norske Armee, behaget aller-
naadigst at resolve følgende.

A. I Henseende til Underofficererne, som staae
ved det søndens og nordensjeldske Regiments samt det
norske Jægerkorpses gevorbne Deel og ved de nationale

In.

Infanterie-Regimenters tjenstgjørende Grenadeer-Compagnier:

1) Ved Indtrædelsen i den militære Tjeneste godtgøres en Underofficer af Regiments-Kassen 20 Rdlr. til Equiperings og andre paagaaende Omkostninger; den, som i Tjenesten avancerer dertil, 5 Rdlr., imod at hver i begge Tilfælde tjener i det Mindste 6 Aar som Underofficer ved den gevorbne Deel.

2) I Tjenesten selv godtgøres et Tillæg af 2 Rdlr. om Aaret til den, som har tjent 12 Aar som Underofficer og fremdeles vedbliver i Tjenesten, hvilke 2 Rdlr. udbetales ved hvert Aars Udgang, endog i det Aar, hvorudi han opfylder det 12te Tjeneste-Aar; end videre 2 Rdlr., eller med de førstnævnte ialt 4 Rdlr., aarligt til den, som har tjent 20 Aar, og som tjenstdygtig endnu længere vedbliver i Tjenesten, hvoraf de 2 Rdlr. betales i Exerceer-Maaneden eller ved Udmarsch, og de øvrige 2 Rdlr. ved Aarets Udgang; de, som opfylde deres 20de Tjenestear forinden Juni Maanedes Udgang, tiltræde allerede Tillægget af 4 Rdlr. i samme Aar, uden nogen Afkortning; dog maae de Underofficerer, som tilflyde ovenmældte Tillæg, have tjent den fastsatte Tid ved den gevorbne Deel, og følgelig den Tid, de maatte have tjent ved de Nationale, ikke tages i Betragtning.

3) Ved Afgang fra den militære Tjeneste tilstaaes Underofficerer enten Emploi i det civile Sag eller Pension.

tion. Til Ansættelse i det Civile vil Tjenestetiden, Duelighed og deres Forhold i Tjenesten blive en fortrinlig Anbefaling; dog er det derved blevet fastsat, at ingen kan gjøre sig Haab om saadan Ansættelse, uden i det Mindste at have tjent i 12 Aar i det Militaire, med mindre Hs. Majestæt af særdeles Naade vilde forunde Studerede og for deres særegne Kundskaber bekjendte Underofficerer Befordring før Tiden, og forfremme een og anden deraf inden disse 12 Aars Forløb, naar deres øvrige Opsørsel fortjener det; dog maae disse i saa Tilfælde have tjent 6 til 8 Aar, forinden derom kan skee Anmældelse og indgives Ansøgning. Udi Pension tilstaaes den, der har tjent fulde 20 Aar som Underofficeer, og ikke af Ulyst eller Uvillie forlanger sin Afsteed, naar han ikke faaer anden Emploi, 20 Rdlr. aarligen; for hvert Aar at denne tjener længere, forøges Pensionen med 2 Rdlr. aarligen, indtil fulde 30 Aar, saa at den, der har tjent i 30 Aar, faaer 40 Rdlr. aarligen i Pension; findes den, der har tjent 30 Aar, endnu tjenstdygtig og i marschfærdig Stand, forøges Pensionen for hvert Aar med 1 Rdlr., indtil fulde 40 Aars Tjeneste, hvorefter den, der har tjent 40 Aar, aarligen oppebærer udi Pension 50 Rdlr., som ikke forhøies. Paa det disse Omdinger, som have tjent saa længe og vel, end videre kunne have godt af deres lange Tjeneste, bevilges dem, som have tjent 30 Aar og derover, ved deres Afgang, og

siden

siden hvert 3die Aar, en Kjole med sort Krave og Op-
 slage, en hvid Vest og en Hat, saa og udi Undermun-
 dering aarligt et Par hvide Klædes Buxer, to Stjorter,
 et Par Skoe og et Par Strømper, ligesom det og til-
 lades, at de fremdeles maae bære Sabel, og denne, til-
 liggemed et Gehæng, leveres til dem, dog under vedbø-
 lig Omsorg, at disse Hæderstegn ei tabes, men komme
 tilstede igjen. Den Pensionist, som ikke fulde vilde
 noget andet Sted at søge sit Ophold, kan endnu have
 sit Tilhold til det Regiment eller Corps, hvorved han
 har staaet, og fremdeles henhøre under Compagniets Op-
 sigt og Omsorg, følgelig ved Samme modtage sin Pen-
 sion og de ham tilstaaede Munderingsstykker, hvilke sid-
 ste og derafra uddeles til dem, som have valgt deres Op-
 hold paa fremmede Steder. Over disse Munderings-
 sorter, saavelsom den betroede Armatur, har han alde-
 les ingen videre Raadighed end til egen Brug, følgelig
 kunne de under lige Vilkaar for Kjøber og Sælger, som
 ved de i Tjenesten Staaende, hverken afhændes eller pant-
 sættes.

B. I Henseende til de Underofficerer, som tjene
 ved den virkelige nationale Styrke, nemlig ved Dra-
 gon- og Infanterie-Regimenternes samt Jægerkorpsets i
 Distriktet værende nationale Batalioner.

Ved Afgang fra den militære Tjeneste tilstaaes disse
 Underofficerer enten Emploi i det civile Sag, naar de
 ved

ved god Tjeneste og Duellighed vise sig bequemme til saadan Employ, eller Pension; dog er derved tillige fastsat, at ingen kan gjøre sig Haab om Ansættelse i det Civile, uden i det Mindste at have tjent i 12 Aar i det Militaire, med mindre, ligesom forhen under Litt. A. § 3 er anført, Hs. Majestæt Kongen af særdeles Naade vilde forunde studernde og for deres særegne Kundskaber bekjendte Underofficerer Befordring for Tiden; dog maae disse i saa Tilfælde have tjent 6 til 8 Aar, forinden derom kan skee Anmeldelse eller indgives Ansøgning. Udi Pension tilstaaes den, der har tjent fulde 24 Aar som Underofficer, og ikke af Ulyst eller Uvillie forlanger sin Afseer, naar han ikke faaer anden Employ, 20 Rdlr. aarligen. For hvert Aar at denne tiener længer, forøges Pensionen med 1 Rdlr. mere, indtil Samme udgjør 34 Rdlr. aarligt, som da ikke forhøies. End videre bevilges dem, som have tjent 30 Aar og derover, ved deres Afgang eengang for alle en Kjole med sort Kraue og Opflage, en hvid Vest og en Hat, samt et Par hvide Klædes Buxer, to Skjorter, et Par Skoe og et Par Strømper, hvilke Munderingsstykker af dem alene maae benyttes til egen Brug, og hverken afhændes eller pantsættes, under lige Vilkaar for Kjøber og Sælger, som ved det i Tjenesten staaende Mandskabs Mundering finder Sted; ligesaa tillades det og, at de fremdeles maae bære Sabel, og naar de ikke selv skulde være Eier

af

af en Sabel, da leveres dem en Sabel med Gehæng af det Compagnie, hvorved de have staaet, som i saa Fald ved indtræffende Dødsfald maa paasees igjen leveret tilbage til bemældte Compagnie. Den Pensionist, som ikke skulde vide noget andet Sted at søge sit Ophold, kan have sit Tilhold til Regimentet, hvorved han har staaet, og fremdeles henhøre under Compagniets Opsigt og Omfarg, sølgeligt ved Samme modtage sin Pension.

De civile Embeder, som ere bestemte for Underofficererne af den norske Armee, ere de samme, som findes bestemte for Underofficererne ved den danske Armee, og ere indførte i Collegialtidenden for Aaret 1804. No. 22. Pag. 337.

Blandede Efterretninger.

Fra Commissionen for de Fonds, som ere henlagte til at afbetale de til Cadernes Udvidelse afkjøbte Grunde, har det danske Cancellie modtaget en bemældte Commission tilstillet Skrivelse fra Kjøbenhavns Magistrat, hvori Samme forlanger, uden Betaling at maatte overlades 62,600 $\square$ Alen Grund til en Fattiges Kirkegaard ved Siden af det til Nørre-Assistents-Kirkegaards Udvidelse indtagne Stykke af Nørresælled.

Cancelliet har allerunderdanigst foredraget Hs. Majestæt denne Sag; og det har derpaa behaget Allerhøiøstamme, under 22de f. M., at resolve, at fornævnte

Com

Commission maaite autoriseres til, uden Betaling at overlade til Kjøbenhavns Magistrat fornævnte 62,600
 □ Alen Grund til ommældte Brug.

I det kongelige medicinske Selskabs Møde, den 7de f. M., forelæste Hr. Professor Sætorph: observationes nonnullæ de fallacia signorum graviditatis veræ.

Biskoppen over Trondhjems og Romsdals Amter, Doctor Theologia Bugge, som af det i Trondhjem værende, saa kaldte, kongelige Videnskabers Selskab er valgt til dets Vice-Præsæs, har, i en til det danske Cancellie indkommen og detsfra Hs. Majestæt forelagt Skrivelse, andraget, at de under 17 Juli 1767 allernaadigst approberede Statuter for betændte Selskab ikke længere passe med Selskabets nu værende Forsatning, og desaaarsag anholdt om allernaadigst Confirmation paa et Forslag til nye Statuter, som er forfattet af ham, i Forening med flere af Selskabet til dette Niemeed valgte Medlemmer, nemlig Stiftamtmand Angel, Berghauptmand Helken, Justitiarius Rogert, Rector Host og Pastor Schavland. Dette Forslag, hvorimod Hs. K. H. Arveprindsen, som Selskabets Præsæs, intet har fundet at erindre, er af Hs. Majestæt, under Stel d. M., allernaadigst confirmeret, dog med følgende Tillæg, at disse

disse nye Statuter skulle tinglyses ved Bytinget og Stiftesoverretten i Trondhjem, ligesom og de Bilskaar, under hvilke Bøger og Modeller udlaanes fra Selskabets Bibliothek, i ethvert Tilfælde indrykkes i den Qvittering. Paantageren derved udsteder, saaledes at denne derved forpligtes til at underkaste sig berorte Bilskaar. Det confimerede Forslag indeholder følgende Bestemmelser.

1) Selskabet fører Navn af det kongelige norske Videnskabs Selskab.

2) Det skal bestaae af et uindskrænket Antal inden- og udenlandske Medlemmer.

3) Naar Selskabets nuværende Præsæs, Hs. K. H. Krveprindsen, ved Døden afgaaer, vælge de i Trondhjem boende Medlemmer en anden udmærket Mand, som Selskabet udbeder sig til Patron og Præsæs.

4) Selskabet udvælger ligeledes eet af dets nuværende Lemmer til Vice-Præsæs; denne bær alene i Selskabets Anliggender correspondere med Præsæs, tilmælde ham Selskabets Tilstand, søge hans Bistand i magtpaaliggende Sager, og indhente hans Samtykke, naar det maatte behøves. Ved Secretairen lader han Selskabet sammenkalde, paa seer at dets Samlinger holdes med Bærdighed, samt bestemmer Ordenen, i hvilken Sagerne skulle foretages; han underskriver og forsegler med Selskabets store Segl, som afstrykkes i grønt Bør,

Diplomer og andre besligge Documenter, hvilke alle af Secretairen parapheres; saa holder han og ved indfaldende Høitideligheder offentlige Taler paa Selskabets Sal.

5) Fremdeles udvælger Selskabet eet af dets nærværende Lemmer til Secretair; dennes Pligter ere, at forrette Vice-Præsides Embede, naar det er ledigt, eller han er fraværende; at sammenkalde Selskabets Lemmer efter Vice-Præsides Anmodning, ved Circulærer og offentlig Anmeldelse; at holde og bevare Selskabets Protocol, hvori dets Beslutninger og Forhandlinger indføres; at forelæse i Selskabets Samlinger de til det indsendte Breve, Forslage ic. ; at samle Stemmer, at føre inden- og udenlandsk Brevverling, at oversætte Afhandlinger, som i fremmede Sprog indsendes; at samle Præmier og Udsættelser, at udstede Receptions Patententer m. v. ; alt efter foregaaende Overlæg med Vice-Præsides; ligeledes bør han holde Archivet i Orden, hvortil han alene skal have Nøglerne, og forevise det for Vice-Præsides i det mindste een Gang om Aaret; iligemaade holder Secretairen Regning over Selskabets Brevporto, som efter Vice-Præsides Paategning udbetales ham af Kassieren.

(Fortsættelsen følger.)

En til det danske Cancellie indkommen Skrivelse
 har Amtmanden over Holbeks Amt, Kammerherre Ba-
 ron Adeler, berettet, at bemældte Amts Fattigvæsen-
 Direction, for at bibringe Ungdommen i Landsbysskoler-
 ne Smag paa nyttigt Haandarbeide, har yttret det Øn-
 ske, at maatte af Amtets Fattigkasses Midler bestemme
 for eet Aar 100 Rdlr. som Præmier for Lærere og Lær-
 linge i Landsbysskolerne, paa den Maade at 60 Rdlr.
 udsattes til Opmuntring for de Lærere, der i bemældte
 Tidsrum ved Underviisning i nyttigt Haandarbeide hav-
 de meest gavnet, saa at 30 Rdlr. blev første, 20 blev
 anden og 10 Rdlr. tredje Præmie, samt at 40 Rdlr.
 bleve bestemte for de flittigste Lærlinge, saaledes at den
 meest udmærkede erholdt 5 Rdlr., og at 2de Præmier
 bleve af 4 Rdlr., 3 Præmier af 3 Rdlr., 4 af 2 Rdlr.
 og 10 af 1 Rdlr. Da Amtmanden tillige paa Amtsdirec-
 rectionens Vegne har anholdt om, at dette Forslag maatte
 nyde Bifald, og at der maatte gives Samtykke til, at
 100 Rdlr. af Fattigkassen maatte anvendes paa denne
 Maade, saa har Cancelliet derom gjort Hs. Majestæt
 Forestilling, i hvilken Anledning det har behaget Allerhøist-
 samme, under 22de s. M., allernaadigst at resolve:
 at 100 Rdlr. af Holbeks Amts Fattigkasses Midler maae
 for eet Aar, og, om Hensigten dermed skjønes at blive
 opnaaet, da fremdeles efter Cancelliets nærmere Reso-
 lution, anvendes til Præmier for Anviisning til og Ud-
 øvelse

øvelse af nyttigt Haandarbejde, paa den af Amts Fattig-Directionen foreslaaede Maade, dog at saavel de Lærere, som de Lærlinge, der concurrere til Præmie, ikke erholde Samme, med mindre de i Henseende til Skoles væsenet ibrigt have opfyldt deres Pligter.

I Landhuusholdnings-Selskabs Møde, Onsdagen den 5 d. M., blev blandt andet følgende foretaget.

Betænkning fra Lov-Commissionen, hvori den ytrer den Formeening, at Selskabet, overeenstemmende med sine Love og dets Indretning, kan ved Subskription understøtte udkommende Skrifter, naar disse ved passende Leiligheder kunde bruges som Agtelsestegn.

Brev fra Selskabets corresponderende Medlem, Hr. Pastor Asfens i Marslev, om Marsagerne til den flette Rug-Afgrøde i de sidste Mars og især i Marsen 1805. Hr. Asfens søger at bevise, at Verberiesen, som nogle have tilskrevet Rugens Fordærvelse, ligesaa lidet kan have haft denne Virkning, som den mikroskopiske Svamp, Uredo bullata, være Marsag til Branden og Rust; men, da flere Mars Erfaring har lært, at naar der, paa den Tid Rugen dræber eller blomstrer, falder stærkt Dug eller Støvrejn, og derpaa følger brandende Soelstien med stille Veir, Rugen da altid tager Skade, saa finder han det rimeligt, at Sugtigheden, inddrøkket af Plantens spæde Rar, og udvidet ved Soelvarmen til Damp,

Damp, sprænger disse, og derved gjør Planten uskikket til at frembringe fulde Kjerner. Selskabet besluttede at disse Bemærkninger skulde trykkes in extenso.

Konst- og Handels-Commissionerne fremlagde Rapport om de fornødne Forandringer i Præmielisten.

Professur Wiborg communicerede Selskabet en Efterretning fra Hr. Orbeck, angaaende den i Egnen af Drammen og Kongsberg brugelige Maade at soere med Kartoffel-Stængler, og offererede tillige en Model af de i Norge brugelige saakaldte Geschier, hvorpaa den høstede Sæd tørres.

Fremdeles bleve adskillige Præmie-Essener og Forslag henviiste til vedkommende Commissioner.

Forgivninger.

Ved Reskript af 6te Septbr. d. A. til Stiftamtmanden og Biskoppen over Lolland og Falster er det fastsat, at 50 Rdlr. af de 80 Rdlr., som svares af Dannemare og Tillitse Sognetald, og som ifølge Reskriptet af 14 Novbr. 1788 skulde uddeles iblandt flittige Skoleholdere i Lolland, herefter maae serundes Skoleholderen ved Charlottenlund Skole i Dannemare Sogn, samt at det overlades til Biskoppen at anvende de øvrige 30 Rdlr. til Skolevæsenets Bedste i bemældte 2de Sogne, indtil en ny Skole i Tillitse Sogn er opbygget og forsynet med en duelig Seminarist, da fornævnte 30 Rdlr. maae tillægges denne.

Ved Reskript af 1ste f. M. til Stiftamtmanden og Biskoppen over Bergens Stift er det tilladt, at det Sogndals Sognekalde i bemældte Stift tilliggende benedicerede Guds maa, ved Embedets nu værende Vacance og efter Naadsensaarets Udløb, henlægges til Bergens Bispestol, til dens Indkomsters Forbedring.

Ved Reskript af 8 f. M. til Biskoppen over Christiansands Stift er det tilladt, at Fredags Prædiken i Arendal, maa for Fremtiden være affattet, undtagen i 6 Uger efter Paaſke og 6 Uger efter Mikelsdag, dog at Catechisation afholdes i Prædikens Sted, og at der sammesteds i Faste-Ugerne maa herefter prædikes over Christi Lidelseshistorie om Søndagen istedet for de sædvenlige Fasteprædikener om Fredagen.

Ved Reskript til Kjøbenhavns Magistrat af 6 d. M. er det tilladt, at Interessenterne i det store Vognmandslaug i Kjøbenhavn maae, indtil næstkommende October Maanedes Udgang, nyde en Forhøielse i Taxten for Gadekjørselen, saaledes at de maae lade sig for ethvert Læs betale $\frac{1}{8}$ mere end ved Taxten af 14 Sept. 1767 er fastsat; dog skal Beregningen affattes saaledes, at, hvad der udgjør $\frac{1}{2}$ Sk. eller derover indtil 1 Sk., betales som en Heel, og, hvad der er under $\frac{1}{2}$ Sk., bortfalder.

Ved Rescript af 6te d. M. til Kjøbenhavns Magistrat ere Interessenterne i Møllerlauget i Kjøbenhavn tilstaaede en saadan Forhøielse i Malerlønne, at de indtil Udgangen af Aaret 1806 maae lade sig betale for hver Tønde Hvede, som males grovt, 20 Sk., og for hver Tønde Rug, som sigtes, 36 Sk., hvorimod det i Henseende til Tarten for Rug, som males grovt, skal have sit Forblivende ved de Bestemmelser, som indholdes i Gangsartiklerne af 15 Januar 1684.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 6 Decbr. er Politimesteren i Trondhjem, Krigsraad J. Blom, udnævnt tillige til Raadmand sammesteds i den, efter Ansøgning, i Naade entledigede Raadmand H. H. C. Klingenbergs Sted; Sørenskriveren i søndre Guldbrandsdalen og Kroen under Aggershuus Stift, H. Hejerdahl, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra sit Embed; residerende Kapellan til Hellevad, Helsingum og Drum, M. W. Rømer, udnævnt til Sognepræst for Hellevad og Drum Menigheder i Aalborg Stift; Sognepræsten for Nørre-Snede og Eistrup Menigheder i Aarshuus Stift, N. Friborg, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra sit Embed; Exam. Juris J. Knudsen ansat som Procurator

paa

paa Prøve ved Landsoverretten samt Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn.

Under det tydske Cancellie: Den 29 November er Diaconus i Leck under Tønder Amt, W. Asmusen, confirmeret som valgt Pastor til St. Nicolai Menighed paa Føhr; Diaconus i Bredstedt, J. J. Goos, ligeledes til Pastor i Cropp under Gottorff Amt; Cand. Theol. W. H. Sievers ligeledes til Diaconus ved Altstædter Mariæ Kirke i Rendsborg.

Under Generalitetet: Den 22 November er Underofficeer P. J. Etoumann beffikket til virkelig Fændrik i det tellemarkske Infanterie-Regiment; afskediget Capitain J. Mosgaard til inspectionshavende Officeer ved Blachier Fæstning i Norge. Den 29de, Major ved det nordre-sjælandske Landv. Reg., Kammerherre E. v. Bülow, beffikket til Batallions-Commandeur i Regimentet; Fændrik F. T. v. Prinzen til virkelig Second-Lieutenant i Kongens Regiment til Fods; H. E. Remeling og F. H. Jahn til virkelige Fændrikker, den Første ved det schlesvigske Jægercorps, og den Sidste ved den schlesvig-holsteenske Batallion let Infanterie; Regimentsquartiermester ved det 1ste jydsk Inf. Reg., M. Berg, forundt Over-Krigs-Commissaires Character; Capitain og Compagniechef i det 2det østre-jydsk Landv. Reg., J. J. v. Hansen, ansat som Capitain a la suite ved Nørre-Jyllands Landværn.

Under Rentekammeret: Den 25 Novbr. er

Bolontair i det holsteenske Contoir under Rentekammeret, C. F. Magnus, udnævnt til Contrôleur ved Segeberg Kalkbreg i Gieschenhagen.

Under General-Toldkammeret: Den 29de Novbr. d. A. er det allernaadigst bestemt, at der for Kjøbenhavns Maleværks Consumption bliver i Slottholms Bagbygning 2de Contoirer, af hvilke i det ene expederes Kjøbenhavns Brændevinsbrændings Consumption, Brændingsafgift og begge disse Afgifters Tillægs-Afgift, og i det andet nyoprettede Contoir al anden Formalingss-Consumption og de frie Formalingss-Sedler for Holmens fæste Stok. I det første Contoir er, foruden Consumptionskriver Lybiche, som første Betjent og Kassierer, Exam. Juris H. J. Bertelsen ansat til anden Betjent og Regnskabsfører, og A. Høft til 3die Betjent og Seddelkriver. I det andet Contoir er Consumptionskriver A. Lind udnævnt til 1ste Betjent og Regnskabsfører, Extraconsumptionskriver C. M. Lassen til anden Betjent og Seddelkriver, og Student M. B. Fogh til 3die Betjent og Kassierer, hvorimod Consumptionskriver P. Mehl, i Naade og efter Ansøgning, med Pension er entlediget; hvilket alt tager Begyndelse med næstkommende Aar.

Under General-Postamtet: Den 29 Novbr. er Postmester i Åpenrade, S. Jürgensen, udnævnt til Postmester ved Brevposten og til Postinspecteur ved Fragtposten i Hamborg.